

**PLAN
ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
Karsy
NA LATA
2017 – 2023**

**GMINA GOŁUCHÓW
POWIAT PLESZEWSKI
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE**

Wprowadzenie:

„Plan Odnowy Miejscowości Karsy na lata 2017-2023” jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego, który umożliwi ubieganie się o pomoc finansową na przedsięwzięcia kwalifikujące się m.in. do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej, oraz środków krajowych.

„Plan Odnowy Miejscowości Karsy na lata 2017-2023” jest dokumentem otwartym, w zależności od potrzeb społecznych oraz możliwości finansowych będzie mógł być weryfikowany i aktualizowany.

SPIS TREŚCI

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	4
1.1. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI, PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA, POWIERZCHNIA	4
1.2. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI.....	5
1.3. LICZBA LUDNOŚCI	6
1.4. OCHRONA ZDROWIA.....	6
1.5. POMOC SPOŁECZNA.....	6
1.6. OŚWIATA	6
2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	7
2.1. ZASOBY PRZYRODNICZE	7
2.2. DZIEDZICTWO KULTUROWE	7
2.3. OBIEKTY I TERENY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	8
2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	8
2.5. GOSPODARKA I ROLNICTWO	9
2.6. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	10
3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI	11
4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LATA OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI, Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI.	12
5. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE, W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZECZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PLACÓW PARKINGOWYCH, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA ULICZNEGO	13
ŹRÓDŁA OPRACOWANIA:	14

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

1.1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia

Karsy wieś w gminie Gołuchów, znajdująca się 13 km na pld. wsch. od Pleszewa, przy drodze Krzywosądów – Kuchary i na pld. od niej

Karsy są miejscowością która od wschodu grani czy z Kucharami, od zachodu z Krzywosądem i Żychlinem, od północy z Cerminkiem, a od południa z Sobótką.

Powierzchnia Kars to 777,7681 ha.

Przynależność administracyjna

KARSY

GMINA – Gołuchów

POWIAT – Pleszewski

WOJEWÓDZTWO – Wielkopolski

1.2. Historia miejscowości

Pierwsza informacja o miejscowości pochodzi z 1523 r. W 1581 r. posiadaczem wsi był Jerzy Wojsławski. Do 1680 roku dobrami zawiadywali trzej bracia Kożuchowscy. Od 1680 r. Karsy, Bobry i Wierzchosław przejęli od Kożuchowskich Skórzewscy (zapewne dzierżawcy). Przed 1776 r. dzierżawcą był Adam Chmielewski. W 1789 r. majątek w rękach J.N. Kożuchowskiego. W 1841 r. Karsy kupił Franciszek Żychliński. W 1862r. od niego majątek nabył Eduard Stiegler, dziedzic sąsiedniej Sobótki. Od 1874r. Karsy należały do Emila Hermanna Aleksandra Stieglera, ordynata z Sobótki. Administratorami majątku byli: Richard Cattien z Sobótki, Tasmar z Sobótki, a od 1907 r. – Hermann Kamolz z Kars. W 1934 r. majątek został zakupiony przez Güntera Sarrazina.

Już w 1680 r. istniał w Karsach dworek, mielcuch, ozdownia, obora, owczarnia i dwie stodoły, a w 1776 r. był dwór usytuowany między podwórzem a ogrodem włoskim. W 1789 r. we wsi i folwarku łącznie było 12 dymów i 78 mieszkańców, w 1846 – 13 dymów i 148 mieszkańców. Powierzchnia majątku w Karsach łącznie z folwarkiem Żychlin w 1858 r. wynosiła 2485 mórg, w 1867 r. – 2449 mórg, a od 1870 r. – 2494 morgi, tj. 637 ha, w 1874 r. – 624,4617 ha. W 1881r. dobra obejmowały 621,08 ha, w tym było 586,25 ha pól i ogrodów, 22,38 ha łąk, 6,7 ha pastwisk, 5,15 ha nieużytków, dziedzińców, dróg, 0,6 ha wód. W 1882 r. dominium Karsy liczyło 10 domów i 176 mieszkańców. W 1899 r. w majątkach klucza Sobótki ogólnie specjalizowano się w hodowli holenderskiego i szwajcarskiego bydła rogatego. W 1907 r. w Karsach działała krochmalnia. W 1926 r. była hodowla oryginalnych nasion pszenicy, owsa, jęczmienia, rzepaku, tymotki oraz buraków pastewnych: reprodukcja uznanych nasion zbóż i ziemniaków; selekcja ziemniaków; działała mączkarnia.

1.3. Liczba ludności

Sołectwo zamieszkuje, wg. danych ewidencji ludności na dzień 17.03.2017r. – 415 mieszkańców. Pod względem wieku są to: ludzie do 18 roku życia – 94 osoby, w przedziale wiekowym 19-60 lat – 247 osób, ludzie powyżej 60 lat – 74 osób.

1.4. Ochrona zdrowia

Mieszkańcy sołectwa, w zakresie podstawowej opieki medycznej bez specjalizacji, korzystają z usług świadczonych na terenie Gminy Gołuchów.

W przypadku konieczności hospitalizacji, jak również specjalistycznych usług medycznych mieszkańcy Karsy korzystają z usług Pleszewskiego Centrum Medycznego w Pleszewie Sp. z o.o. oraz Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego im. Ludwika Perzyny w Kaliszu.

1.5. Pomoc społeczna

Realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz pomocą środowiskową, a terenie obu wsi, zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany w Gołuchowie. Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc materialną oraz zapewnia różne formy wsparcia niematerialnego. We wsi Karsy w 2016 roku 22 rodzin zostało objęte pomocą społeczną. Liczba osób w tych rodzinach korzystających z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiła 45.

1.6. Oświata

Do czerwca 2016 r. jedyną placówką oświatową na terenie miejscowości był oddział przedszkolny wchodzący w struktury Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kucharkach, jednakże od września 2016 wstrzymano jego funkcjonowanie.

Dzieci i młodzież z obszaru miejscowości Karsy uczęszczają do przedszkoli i szkół zlokalizowanych na terenie Gminy:

Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kucharkach,

Gimnazjum w Gołuchowie,

Uczniowie do szkół ponadgimnazjalnych dojeżdżają do Pleszewa i Kalisza.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

2.1. Zasoby przyrodnicze

Park o powierzchni 2,79 ha. założony w I połowie XIX w., zapewne na miejscu XVIII – wiecznego ogrodu włoskiego. Przypuszczalnie dochodził do potoków, obecnie oddzielony jest od nich polami uprawnymi. Od wsch. park ograniczony jest drogą dojazdową do podwórze, od płd.-zach. drogą folwarczną wiodącą w kierunku Sobótki, a od pd. sąsiaduje z podwórzem gospodarczym. Płd.-wsch. część parku położona jest na równinie, wcinającej się w obręb podwórze. W jej centrum usytuowany jest dwór, przed którego frontem znajduje się obszerny trawnik. Na osi wiodącej z dworu w kierunku zach. ciągnie się aleja lipowa, dochodząca do drogi. Przy płd.-wsch. obrzeżu parku zachowało się zwarte zadrzewienie. Tam to znajduje się szpaler kasztanowców i droga dojazdowa obsadzona jesionami. Na terenie opadającym ku płn. i zach. dawniej istniały sady. Niszczony w okresie międzywojennym i po parcelacji drzewostan parku, w 1980 r. liczył 80 szt. drzew; łącznie z krzewami 16 gatunków, w tym dwa dęby szypułkowe i lipa drobnolistna o walorach pomnikowych.

2.2. Dziedzictwo kulturowe

Dwór wybudowany ok. 1880 r., zwrócony fasadą na zach. Ściany dworku wykonane zostały z tzw. muru pruskiego, a trójkątne szczyty ryzalitów – oszalowane. Budynek ten jest parterowy, z użytkowym poddaszem o drewnianych stropach z podsufitkami, o wieźbie z drewna ciosanego, z piętrowymi ryzalitami na osi poprzecznej, pokryty bardzo wysokim dachem dwuspadowym z naczółkami o pokryciu z papy. Jest dwutaktowy, a na osi od zach. ma sień, w której znajdują się drewniane schody powrotne. Główne wejście do budynku znajduje się na osi od zach. i – poprzedzone jest schodami oraz nakryte balkonem. Elewacje budynku, o widocznej konstrukcji ścian; są symetryczne, z wyjątkiem niskiej przybudówki od płd. i obudowy schodów piwnicznych od płn. Przy płn. naczółku dachu znajduje się okap ozdobiony trójlistnymi arkadkami, wycinanymi z desek. W budynku zachowała się oryginalna stolarka drzwiowa ramowo-płycinowa i okienna ze szkleniem w szczeliny krzyżowe oraz dwa stare piece kaflowe.

Spichlerz z IV ćw. XIX w. murowany z cegły. Piętrowy budynek, podpiwniczony z użytkowym poddaszem o drewnianej więźbie płatwiowo-kleszczowej, nakryty niskim dachem dwuspadowym o wysuniętych okapach. Spichlerz wybudowany jest na planie prostokąta i ma w piwnicy dwa rzędy żeliwnych kolumn, na których znajdują się dwa podciąg stalowe, podpierające kapę pruską. Nad parterem i piętrem budynku są drewniane stropy belkowe, nagie ze znakami ciesielskimi oraz słupy z sankami o analogicznym układzie. Elewacje spichlerza pozostawione zostały w cegle, z dekoracjami z zendrówek, podzielone są dwoma gzymsami międzykondygnacyjnymi, przerywanymi przez lizeny przechodzące w sferę podokapową. Wszystkie otwory budynku są zamknięte odcinkowo; zachowały się też drzwi deskowo-szpungowe; a w drzwiach do parteru oryginalny zamek zamykany na kuty klucz.

2.3. Obiekty i tereny użyteczności publicznej

Na terenie sołectwa znajdują się:

- a) Remiza strażacka i sala wiejska – miejsce spotkań mieszkańców wsi i organizacji wielu wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym.
- b) Plac zabaw – miejsce bezpiecznych zabaw dzieci w wieku szkolnym, wspólnego spędzania czasu oraz aktywizacji społecznej.
- c) Boisko – punkt organizacji wydarzeń o charakterze sportowym oraz różnego rodzaju festynów, imprez strażackich, dożynek wiejskich itp.

2.4. Infrastruktura techniczna

Przez miejscowość Karsy przebiegają trzy drogi powiatowe, oraz drogi gminne. Drogi powiatowe: nr: P4348 P Krzywosądów - Karsy – Kucharki – Kuchary; P 52951P Sobótka – Karsy; P 4330P Karsy – Szkudła. Drogi gminne nr G5522P Karsy – Szkudła, G5521P Czechel - Karsy – Żychlin.

Miejscowość Karsy jak i cała Gmina Gołuchów wyposażona jest w systemy telekomunikacyjne. Dzieje się tak dzięki włączeniu do central obsługujących przepływ automatyczny. Dostępna na terenie gminy infrastruktura telekomunikacyjna zapewnia szeroką gamę usług. Są wśród nich usługi powszechne: telefoniczne, specjalistyczne w dziedzinie transmisji danych radiokomunikacji i dostępu do Internetu.

Na terenie miejscowości nie funkcjonuje system gazowniczy i scentralizowany system ciepłowniczy. Ogrzewanie obiektów i produkcja ciepłej wody użytkowej odbywa się indywidualnie w oparciu o różne źródła energii (węgiel, drzewo).

Zaopatrzenie mieszkańców Karsy w wodę następuje poprzez ujęcie komunalne wód czwartorzędowych [Q] (woda surowa) znajdujące się w miejscowości Kucharki, obejmująca również miejscowość Czerminek, Krzywosądów, Szkudły.

Miejscowość nie jest objęta systemem kanalizacji sanitarnej.

Wszystkie gospodarstwa domowe są wyposażone w instalacje energetyczną. Wieś obsługiwana jest w zakresie dostawy energii elektrycznej przez lokalnego dostawcę.

2.5. Gospodarka i rolnictwo

Karsy, to wieś typowo rolnicza, podobnie jak obszar całej gminy. Mieszkańcy obu tych miejscowości w większości utrzymują się głównie z pracy w rolnictwie.

Struktura gospodarstw rolnych:

Wielkość gospodarstwa	Liczba gospodarstw
0-1 ha	2
1-2 ha	12
2-5 ha	14
5-7 ha	5
7-10 ha	9
10-15 ha	16
15 i więcej ha	4
Liczba osób posiadająca grunty rolne ogółem:	62

Grunty orne według klasyfikacji bonitacyjnej gleb:

Klasa	Ilość w hektarach
I	0
II	0
IIIa	295,5837
IIIb	216,7757
IVa	401,0239
IVb	408,7649
V	437,8422
VI	248,4070
SUA	2008,3974

Na terenie obu miejscowości, według wykazu CEIDG funkcjonuje 12 podmiotów gospodarczych, które działają w następujących sektorach:

- a) Pozyskiwanie drewna
- b) Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych
- c) Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne
- d) Działalność związana z tłumaczeniami
- e) Działalność taksówek osobowych
- f) Obróbka mechaniczna elementów metalowych
- g) Transport drogowy towarów
- h) Działalność w zakresie pozostałej telekomunikacji
- i) Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami
- j) Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu
- k) Transport drogowy towarów
- l) Posadzkarstwo, tapetowanie i oblicowywanie ścian

2.6. Kapitał społeczny i ludzki

Na terenie sołectwa funkcjonują organizacje, które działają na rzecz mieszkańców wsi oraz Gminy Gołuchów. Są to:

Koło Gospodyń Wiejskich – założone w 1964 roku z inicjatywy Prezesa Kółka Rolniczego Jana Kieliby i Heleny Gruszki. Przy założeniu KGW pomagali pracownicy służby rolnej. Pierwszą przewodniczącą KGW była Pani Maria Przybylska. Obecnie funkcję, tę pełni Pani Elżbieta Czaplicka. KGW Karsy to organizator wielu ciekawych przedsięwzięć skierowanych do mieszkańców sołectwa takich jak: kursy haftowania, zabawy taneczne, dożynki wiejskie, pokazy kulinarne, wycieczki itp. Koło udzielało i udziela się, również w życiu społecznym i kulturalnym Gminy Gołuchów: wspiera Gminną Radę Kobiet, a także organizację Dożynek Gminnych.

Ochotnicza Straż Pożarna – powstała w 1936 roku, a jej członkowie od początku istnienia po dzień dzisiejszy to mieszkańcy wsi. Organizacja ta bierze udział w akcjach pożarniczych i ratowniczych, zawodach strażackich, jest współorganizatorem życia kulturalno-oświatowego w Karsach. Wyposażona w samochód lekki z podstawowym wyposażeniem.

3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

Mocne strony:

- a) Dogodne położenie z daleka od ruchliwych dróg i szlaków komunikacyjnych,
- b) Czyste i nieskażone powietrze, brak uciążliwego przemysłu,
- c) Duży potencjał ludzki,
- d) Dom Strażaka (świątlica wiejska) miejsce spotkań oraz centrum aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców sołectwa,
- e) Ogólnodostępna infrastruktura sportowa i rekreacyjna (boisko, plac zabaw),
- f) Wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną: wodociąg, sieć energetyczna, dostęp do Internetu – planowane nowe realizacje infrastrukturalne,

Słabe strony:

- a) Brak atrakcyjnych perspektyw pracy dla młodych ludzi (absolwenci),
- b) Niedostateczny poziom infrastruktury technicznej,
- c) Małe zainteresowanie rozwojem agroturystyki,
- d) Niestabilność w produkcji rolnej,
- e) dezintegracja i postępujący zanik tożsamości – tradycji i zwyczajów charakterystycznych dla kultury wsi.

Szanse:

- a) Doksztalcanie społeczeństwa – kursy, szkolenia,
- b) Rozwój infrastruktury technicznej,
- c) Napływ nowych inwestorów i rozwój przedsiębiorczości,
- d) Możliwość pozyskiwania zewnętrznego wsparcia finansowego w tym środków z UE w celu rozwoju miejscowości i mieszkańców,
- e) Aktywizacja mieszkańców wsi – podejmowanie ciekawych inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności.

Zagrożenia:

- a) Postępująca nieopłacalność produkcji rolnej,
- b) Brak terenów inwestycyjnych w pełni wyposażonych w infrastrukturę,
- c) Istnienie wielu sołectw o zbliżonym profilu społeczno-gospodarczym konkurujących o fundusze i inwestorów,
- d) Duża konkurencja w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych w tym unijnych,
- e) Niskie dochody mieszkańców,
- f) Wysoka konkurencja w zakresie pozyskiwania środków unijnych;

4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIJ 7 LATA OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI, Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI.

Biorąc pod uwagę fakt iż, sami mieszkańcy chcą zmienić wizerunek swego sołectwa, a proponowane zewnętrzne programy pomocowe są niepowtarzalną szansą dla skutecznego podjęcia działania, zakłada się realizację w najbliższych siedmiu latach głównych zadań inwestycyjnych.

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Karsy.

Cel	Wspieranie rozwoju infrastruktury wiejskiej oraz odnowa wsi, przyczyniająca się do poprawy warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej w m. Karsy. Poprzez wsparcie rozwoju i jakości gospodarki ściekowej wpływa się na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz poprawę warunków życia. Działanie przyczynia się do wsparcia lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.
Przeznaczenie	społeczność lokalna
Harmonogram realizacji	2017-2023
Możliwe źródła finansowania	▪ środki z budżetu gminy ▪ środki z Unii Europejskiej w ramach EFRR – PROW ▪ środki zewnętrzne

5. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE, W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZECZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PLACÓW PARKINGOWYCH, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA ULICZNEGO

Na terenie sołectwa miejscami o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, a zarazem sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych są:

Świetlica wiejska – w równym stopniu służy zarówno organizacjom działającym na terenie sołectwa, których celem jest rozwój dziedzictwa duchowego i kulturowego wsi, jak i poszczególnym grupom społecznym (dzieciom, młodzieży, osobom dorosłym), a także gościom odwiedzającym obie miejscowości.

Miejsce to stwarza warunki do:

- uprawiania rekreacji,
- organizowanie wydarzeń kulturalnych,
- rozwijania zainteresowań mieszkańców,
- rozwoju turystyki,
- podtrzymywania tradycji lokalnych i ludowych,
- zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców.

Boisko sportowe – spełnia funkcję rekreacyjną, umożliwia różnym grupom społecznym aktywny sposób spędzania wolnego czasu. Jest miejscem, które integruje lokalną społeczność. Poprzez organizowanie np. turniejów piłkarskich, festynów rodzinnych dla mieszkańców sołectwa, a także mieszkańców pobliskich miejscowości, wpływa na tworzenie się nowych więzi społecznych.

Plac zabaw – spełnia funkcję rekreacyjną, sportową, integracyjną – umożliwia różnorodnym grupom społecznym aktywny sposób spędzania czasu wolnego. Jest miejscem, które integruje lokalną społeczność.

Przewodniczący Rady

/-/ Jan Sobczak

Źródła opracowania:

1. Małyszko St., Majątki Wielkopolskie. Powiat Pleszewski.
2. Powiat Pleszewski 2009: historia – turystyka – ludzie.
3. Dane Urzędu Gminy w Gołuchowie.
4. Informacje z Internetu.